

Ongemak over onwrikbare steun voor Israël

Een groepje oud-politici bezoekt Israël en de Palestijnse gebieden deze week. Ze zijn anders gaan denken over het conflict.

**Door onze correspondent
GUUS VALK**

HEBRON, 28 MEI. Bert de Vries is opgevoed, zegt hij, met de gedachte dat kritiek op de politiek van Israël ongepast was. De oud-fractievoorzitter van het CDA en -minister stond „instinctief” achter Israëlische standpunten. Zo verdedigde hij de Zesdaagse Oorlog van 1967 als een oorlog uit zelfverdediging. „Het ongemak”, zoals hij het noemt, kwam pas veel later,

toen hij meer over het Midden-Oosten ging lezen. Over de Zesdaagse Oorlog, de nederzettingenpolitiek, de Palestijnen. „Mijn beeld is volledig gekanteld.”

Nu is De Vries „onthutst” over wat hij in Israël en de bezette Westelijke Jordaanoever ziet. Hij maakt deel uit van een groepje oud-politici van CDA-, VVD- en D66-huize, die deze week een rondreis door Israël en de Palestijnse Gebieden maakte. Ook Wim van Eekelen (oud-minister van Defensie, VVD), Tineke Lodders (oud-voorzitter van het CDA), Laurens-Jan Brinkhorst (oud-vicepremier, D66) lieten zich op initiatief van oud-premier Dries van Agt (CDA) informeren over het Israëlisch-Palestijns conflict. De groep keek

rond bij de bouw van nederzettingen in bezet gebied, de Israëlische stad Sderot die vaak te lijden heeft onder raketbeschietingen, en praatte met Palestijnen die te lijden hebben onder de bezetting.

Stuk voor stuk zijn de voormalige politici geschrokken van wat ze gezien hebben. Brinkhorst heeft het over „georganiseerde terreur”. Van Eekelen zegt dat hij zich „enorm is gaan verzetten tegen de nederzettingenpolitiek.” Bert de Vries: „De Palestijnen leven in een apart rechtstelsel, naast de Israëliërs. Dat kan ik niet anders dan pure discriminatie noemen.”

Deze ochtend loopt De Vries rond in het centrum van de Palestijnse stad Hebron. Daar wordt hij rondgeleid door Yehuda Shaul,

een Israëlische oud-militair die het soldatencollectief Breaking The Silence heeft opgericht.

Een kleine groep joodse kolonisten heeft zich van het stadscentrum meester gemaakt en heeft,

**‘Mijn beeld is
volledig gekanteld’**

Bert de Vries (CDA)

beschermd door een enorme legeren politiemacht, het alleenrecht om op straat te lopen. In de vrijwel lege straten hangt een naargeestige sfeer. „Hebron is een geschenk van God”, zegt Shaul. „Hier wordt

zichtbaar wat bezetting betekent.” De Vries neemt de gesloten winkels en militaire voertuigen in zich op. „Geen land ter wereld mag zomaar internationale regels aan de laars lappen. Israël ook niet.”

Dries van Agt is al enkele jaren een vurig pleitbezorger van de Palestijnse zaak. Hij schreef boeken en hield talloze spreekbeurten waarin hij zijn „eigen politieke huis”, het CDA, kritiseerde over het Israël-standpunt van de partij.

In de schaduw van het publicitaire geweld, zegt Van Agt op de terugreis naar Jeruzalem, verzamelde hij langzaam mensen om zich heen die het met hem eens zijn. Hij richtte eind vorig jaar The Rights Forum op, een club van oud-politici en wetenschappers

die van mening zijn dat Israël het internationaal recht moet respecteren. Aan de organisatie zijn veel prominente CDA’ers verbonden, zoals oud-minister van Economische Zaken Frans Andriessen en de oud-ministers van Buitenlandse Zaken Hans van den Broek en Pieter Kooijmans. Het zijn opvallende namen, omdat het CDA Israël altijd onwrikbaar steunt. CDA’er Maxime Verhagen, de huidige minister van Buitenlandse Zaken, voert een uitgesproken pro-Israëlische koers. Vorige week citeerde Yedioth Ahronoth, de grootste Israëlische krant, een ambtelijk rapport waarin zorgen werden geuit over de dalende steun voor Israël in Nederland. Twee standvastige uitzonderingen werden genoemd:

Verhagen en premier Balkenende.

Dries van Agt zegt dat inzicht in het Midden-Oosten traag verandert bij de christen-democraten. „Het CDA beweegt zich met de snelheid van een slak. Het vertegenwoordigt het deel der natie dat verknocht is aan de heilige boeken.” Van Agt zou, „als de verkiezingen alleen over deze kwestie zouden gaan”, niet op het CDA stemmen. „GroenLinks, SP, D66 en de PvdA hebben uitgesproken kritiek op Israël. Zeker hoop ik niet dat Verhagen terugkeert als minister. Die heeft het daar niet naar gemaakt.” Verhagen reageerde gisteren op Twitter op de kritiek. „Ik vind dat politici verantwoordelijkheid moeten nemen op het moment dat ze die dragen.”